

عنوان آزمون : منطق/میان ترم اول

نام و نام خانوادگی :

زمان آزمون :

پایه تحصیلی :

نام دبیر :

۱ علم منطق را تعریف کنید.

۲ عبارت زیر صحیح است یا غلط ؟
چه بدانیم و چه ندانیم ذهن با اندیشه کردن زنده است و کاری جز تفکر ندارد.

۳ عبارت زیر صحیح است یا غلط ؟
عبارت «ابن سینا و فارابی دو فیلسوف بزرگ ایرانی» یک تصدیق است.

۴ درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.
در تصور، حکم و قضاوت وجود دارد.

۵ عبارت زیر صحیح است یا غلط؟
استدلال از تصورات معلوم تشکیل شده است.

۶ جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.
دانشی که طرز کار ذهن را در عمل تفکر تشریح می‌کند، ----- نام دارد.

۷ کاری را که برای رسیدن به چستی یک مفهوم یا تصور انجام می‌دهیم، می‌گویند.

۸ علم و ادراک انسان بر دو نوع است که عبارتند از: تصوّر و

۹ استفاده از علم منطق چه نتایجی به دنبال دارد؟

۱۰ مراد از تعریف چیست؟ با ذکر یک مثال توضیح دهید.

۱۱ فایده‌ی علم منطق چیست؟

۱۲ از بین گزینه‌های زیر، کدام‌یک با واقعیت داشتن یا نداشتن مفهوم در ارتباط نیست؟

۱ کسی که درس می‌خواند. ۲ درختان سرسبز جنگل‌های شمال ایران

۳ اسب بالدار یک تصور غیرواقعی است. ۴ قضاوتی که اشتباه است.

عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از اقسام علم اشاره کرده است؟
 الف- پاساژ مهستان در نزدیکی مرکز سنجش آموزش مدارس برتر
 ب- آمدن عیدی که از ابتدا با بیماری و بداقبالی همراه بوده است.
 ج- امروز یکی از سخت ترین سؤالات منطق را شاهد خواهیم بود.
 د- چرا گاهی برخی سؤالات در درس منطق، سخت هستند؟
 ه- عجیب است که با زدن ماسک، باز هم دچار کرونا می شویم!
 و- اگر بنده پاسخ سؤالی را بلد نباشم، سکوت می کنم.

- ۱ تصور - تصور - تصدیق - تصور - تصور - تصدیق
 ۲ تصدیق - تصدیق - تصدیق - تصور - تصور - تصور
 ۳ تصور - تصور - تصور - تصور - تصور - تصور
 ۴ تصدیق - تصور - تصدیق - تصدیق - تصدیق - تصدیق

در عبارت زیر، به ترتیب نوع دلالت «سبزی» و «دست» کدام است؟
 «اگر سبزی خریدید، باید قبل از استفاده هم سبزی و هم دست خود را با مایع ضد عفونی کننده بشویید.»

- ۱ مطابقه - تضمن
 ۲ تضمن - تضمن
 ۳ مطابقه - مطابقه
 ۴ تضمن - تضمن

در عبارت زیر، امکان بروز کدام مغالطه وجود دارد؟
 «آرش به علت بیماری کرونا در بیمارستان بستری بود، برادرش همراه دخترش به عیادت او آمد.»

- ۱ توسل به معنای ظاهری
 ۲ ابهام در مرجع ضمیر
 ۳ اشتراک لفظ
 ۴ ابهام انعکاس

در کدام عبارت، دلالت مفهوم مورد نظر بر معنا، «دلالت تضمن» است؟

- ۱ پایه میز جدا شده است و نیاز به تعمیر دارد.
 ۲ در هر ملکول آب دو ملکول هیدروژن وجود دارد.
 ۳ در نیاز پیشانی خود را به نشانه خاکساری، بر خاک می ساییم.
 ۴ مادرم به من یک رویسری آبی آسمانی با گل های سفید و زرد هدیه داد.

در کدام گزاره، امکان وقوع مغالطه اشتراک لفظ وجود دارد؟

- ۱ ثروت آدمی در گوهر وجود او است.
 ۲ آینده درخشان این کودک از وجنات او هویدا است.
 ۳ خانه را دزد برده است؛ هرچه گشتم پیدایش نکردم.
 ۴ یکی از معلمم را پس از مدت ها دیدم و از او چند عکس به یادگار گرفتم.

در کدام یک از دسته های زیر به ترتیب «یک مفهوم جزئی»، «دو مفهوم جزئی» و «چهار مفهوم کلی» وجود دارد؟

الف) ضامن آهو - مولود کعبه - ژاپنی - کشور آفتاب
 ب) مسجد - آسیا - میدان - کاشف آمریکا
 ج) ارگ بم - یوز ایرانی - شهر من - این درها

- ۱ ج - الف - ب
 ۲ الف - ج - ب
 ۳ ب - ج - الف
 ۴ ب - الف - ج

رابطه میان کدام دو مفهوم، همانند رابطه میان «ایرانی و آسیایی» است؟

- ۱ دانشگاه و دانشگاه شهید بهشتی
 ۲ انسان و حیوان ناطق
 ۳ غذا و خوردنی
 ۴ پولدار و تحصیل کرده

اگر دو مفهوم کلی A و B را داشته باشیم، به طوری که A اعم از B باشد و C مساوی مجموع A و B باشد، کدام یک از نسبت‌های چهارگانه در مورد C برقرار است؟

- ۱ مساوی A است. ۲ مساوی B است.
 ۳ با A نسبت عموم و خصوص مطلق دارد. ۴ با B نسبت عموم و خصوص من وجه دارد.

رابطه‌ی میان کدام دو مفهوم، عموم و خصوص من وجه است؟

- ۱ گیاه و بی‌مهره ۲ واجب و مستحب ۳ نماز و مستحب ۴ موجود مادی و جاندار

کدام عبارت درباره‌ی طبقه‌بندی مفاهیم، درست است؟

- ۱ ابتدا از مفهومی عام آغاز می‌کنیم و به مفهومی خاص می‌رسیم.
 ۲ در طبقه‌بندی امور مختلف، در نظر داشتن اشکال چهارگانه اهمیت دارد.
 ۳ اقسام مختلف یک مفهوم باید نسبت به یکدیگر رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق داشته باشند.
 ۴ باید هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم زیر مجموعه‌ی خود رابطه‌ی عموم و خصوص من وجه داشته باشد.

هریک از موارد سمت راست با کدام مورد از ستون چپ ارتباط دارد؟

الف) سرو، درخت	۱- تباین
ب) ایرانی، مسلمان	۲- تساوی
ج) انسان، بشر	۳- عموم و خصوص مطلق
	۴- عموم و خصوص من وجه

رابطه‌ی میان دو تصور کلی «اسب و حیوان» با کدام شکل نمایش داده‌می‌شود؟

- ۲۵ اصطلاح مقابل را تعریف کنید. «مفهوم کلی»

۱ دانشی است که طرز کار ذهن را در عمل تفکر تشریح می‌کند (۰/۲۵) تا انسان بهتر از آن استفاده کند. (۰/۲۵)

۲ صحیح (۰/۲۵)

۳ غلط (۰/۲۵)

۴ نادرست است. (۰/۲۵)

۵ غلط (۰/۲۵)

۶ منطقی (۰/۲۵)

۷ تعریف (۰/۲۵)

۸ تصدیق (۰/۲۵)

۱- این نتیجه را به دنبال دارد که انسان با آگاهی از طرز کار ذهن، بهتر از آن استفاده نماید.

۲- در درست اندیشیدن ما را یاری می‌کند.

۳- مانع بروز برخی اشتباهات در هنگام تفکر می‌گردد.

۱۰- مجموع تصورات معلومی که منجر به کشف تصوّر مجهول می‌شود، معرّف به کسر (راء) یا تعریف نامیده می‌شود.

مثال: قطعه زمینی که از هر سو آب اطراف آن را فرا گرفته باشد ← چیزیه ← معرّف

۱۱- احتیاج شدید روح آدمی به شناسایی و احتیاج به عمل، ضرورت توجه به منطق را روشن می‌سازد، زیرا انسان از طرفی

می‌خواهد به حقیقت دست یابد و از طرفی احتیاج به شناسایی و علم و آگاهی صحیح دارد و می‌خواهد به حقیقت

دست یابد و از طرف دیگری می‌خواهد به تحمل و تصرف در اشیاء بپردازد، یعنی در جستجوی توانایی و کامیابی است،

دست یافتن به حقیقت و توفیق در عمل هم جز با به کار بستن و رعایت قواعد و اصولی چند میسر نیست.

۱۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

دانش بشری به دو حیطة کلی «تصور» و «تصدیق» تقسیم می‌شود.

واقعیت داشتن یا نداشتن یک مفهوم به تصور مربوط است ولی آنچه که در آن حکم و قضاوت وجود دارد و در آن

اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب و جدا می‌کنیم «تصدیق» می‌باشد.

عبارت «اسب بالدار یک تصور غیرواقعی است» یک تصدیق است که می‌توان در مورد صدق و کذب آن حکم کرد.

از سایر گزینه‌ها صرفاً می‌توان یک تصور در ذهن داشت، نه بیش‌تر و نمی‌توانند مورد حکم و قضاوت واقع شوند (قابلیت

صدق و کذب ندارند).

علم اقسامی دارد:

- ۱- تصور: در آن هیچ‌گونه حکم و قضاوتی نداریم و به واقعی بودن یا نبودن مفهوم نیز توجه نمی‌کنیم.
- ۲- تصدیق: در آن چیزی را به مفهوم نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم و به صورت کلی صدور حکم انجام می‌شود. بررسی عبارت‌ها:
- الف) تصور است، زیرا هیچ حکمی صادر نشده و تنها به یک پاساژ اشاره کرده است. (اگر تصدیق بود باید می‌گفت: پاساژ مهستان در نزدیکی مرکز سنجش آموزش مدارس برتر قرار دارد.
- ب) تصور است، زیرا هیچ حکمی صادر نشده و تنها به یک واقعه اشاره کرده است. (آمدن عیدی که از ابتدا با بیماری و بداقبالی همراه بوده است، لذت‌بخش نیست).
- ج) تصدیق است، زیرا دارای حکم و قضاوت است و سخت بودن به سؤالات نسبت داده شده.
- د) تصور است، زیرا جملات پرسشی تصور محسوب می‌شوند.
- هـ) تصور است، زیرا جملات احساسی تصور محسوب می‌شوند.
- و) تصدیق است، زیرا در آن حکم و قضاوت وجود دارد و سکوت کردن به فرد نسبت داده شده است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. لفظ سبزی به دلالت مطابقه به کار رفته، یعنی لفظ سبزی بر کل معنای خود دلالت می‌کند. لفظ دست به دلالت تضمّن به کار رفته؛ زیرا در هنگام شستن دست و یا ضدعفونی کردن آن، بخشی از دست را می‌شوئیم نه کل آن را که از کتف تا انگشتان است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این عبارت معلوم نیست که برادر آرش به همراه دختر خودش به عیادت آرش آمده بود یا به همراه دختر آرش و در مرجع ضمیر ابهام وجود دارد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه ۳ منظور از نماز در واقع همان سجده می‌باشد که نماز تضمن شده است به سجده.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه ۴ ما شاهد وجود یک ابهام هستیم که آیا در همان لحظه عکس گرفته‌اند یا نه، تعدادی عکس که قبلاً گرفته شده است را از معلم خود به عنوان یادگاری گرفته است. پس این گزینه دارای مغالطه اشتراک لفظ است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفاهیم: آسیا، ارگ بم و این درها، جزئی هستند. مفاهیم: ضامن آهو، مولود کعبه، ژاپنی، کشور آفتاب، مسجد، میدان، کاشف آمریکا، یوز ایرانی و شهر من، کلی هستند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

رابطه میان ایرانی و آسیایی، عموم و خصوص مطلق است.

بررسی گزینه‌ها:

- گزینه (۱): دانشگاه و دانشگاه شهید بهشتی، هیچ نسبتی ندارند زیرا نسبت‌های چهارگانه مخصوص مفاهیم کلی است، اما دانشگاه شهید بهشتی یک مفهوم جزئی است.
- گزینه (۲): نسبت میان انسان و حیوان ناطق تساوی است.
- گزینه (۳): نسبت میان غذا و خوردنی، عموم و خصوص مطلق است.
- گزینه (۴): نسبت میان پولدار و تحصیل‌کرده، عموم و خصوص من‌وجه است.

۲۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این سؤال که A و B کلی هستند و A اعم از B است می‌توانیم به این اشاره کنیم که جمع بین A و B در واقع همان جمع بین A و مقداری از A است پس می‌توانیم بگوییم جمع بین A و B همان A می‌باشد و چون C برابر با همه‌ی A و B است، پس A همان C است.

۲۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی گیاه و بی‌مهره و همچنین واجب و مستحب، تباین است. رابطه‌ی موجودی مادی و جاندار، عموم و خصوص مطلق است.

۲۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در هنگام طبقه‌بندی مفاهیم ابتدا از مفهومی عام آغاز می‌کنیم و به مفهومی خاص می‌رسیم.

ب) ۴- عموم و خصوص من وجه (۰/۲۵)

۲۳ الف) ۳- عموم و خصوص مطلق (۰/۲۵)

ج) ۲- تساوی (۰/۲۵)

۲۴ شکل (۱) (۰/۲۵)

۲۵ قابلیت آن را دارد که بر مصداق‌های متعدد منطبق شود. (۰/۵)

پاسخنامه کلیدی

۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴